

ВИСНОВОК

РГК НАБУ на звіт НАБУ
за I півріччя 2026 року

Підготовлено відповідно до:

- Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України»;
- Положення про Раду громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України.

РГК НАБУ

1 Підстави для підготовки висновку та правова основа

Цей Висновок підготовлено Радою громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України (далі – РГК, Рада) на підставі Звіту про діяльність Національного антикорупційного бюро України за I півріччя 2026 року (далі – Звіт), оприлюдненого в установленому законом порядку.

Правова основа тут проста і зрозуміла. Стаття 26 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» зобов'язує НАБУ двічі на рік публічно звітувати перед суспільством. Стаття 31 того ж Закону доручає Раді громадського контролю ці звіти розглядати і затверджувати щодо них свій висновок. Повноваження та порядок роботи Ради визначає Положення, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2022 року № 132.

Але за цими нормами стоїть щось більше, ніж процедура. РГК – це очі та голос суспільства поруч з антикорупційним органом. Люди, які делегували державі право боротися з корупцією від свого імені, мають знати, як ця боротьба ведеться насправді – без прикрас, але й без огульної критики. Саме тому Рада читає звіт Бюро не як пресреліз, а як документ, що підлягає перевірці: порівнює цифри з попередніми періодами, зіставляє заявлене з публічно відомим, ставить питання там, де вони виникають.

Готуючи цей Висновок, члени Ради детально вивчили текст Звіту, проаналізували статистику у порівнянні з II півріччям 2025 року, врахували публічно доступну інформацію про роботу антикорупційної системи, а також власні висновки та рекомендації РГК за попередні періоди – щоб чесно відповісти й на питання, чи почуло їх Бюро.

Загальна оцінка діяльності НАБУ та САП у I півріччі 2026 року

Минулого літа українці вийшли на вулиці, щоб захистити незалежність антикорупційних органів. Це був момент, коли суспільство прямо сказало: боротьба з корупцією – частина нашого договору з державою. I півріччя 2026 року стало для НАБУ та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі – САП) першим повним періодом після того випробування. Головне питання, на яке мав відповісти цей Звіт: чи конвертували антикорупційні органи захищену незалежність у результат?

Рада вважає, що відповідь – так. Попри четвертий рік повномасштабної війни і все, що вона означає для будь-якої державної інституції, НАБУ і САП не збавили темпу. Розслідування тривали у найчутливіших сферах – енергетиці, обороні, судовій владі. Підозри отримували люди, яких ще кілька років тому вважали недосяжними: колишній керівник Офісу Президента, колишній міністр енергетики, чинні судді Верховного Суду, керівниця парламентської фракції. Справи найвищого рівня складності доведені до суду, а частина повернутих державі коштів уже працює на Сили оборони.

Сам Звіт структурований і читабельний; детальна статистика, передбачена статтею 26 Закону, винесена у додаток за QR-кодом. Рада цінує відкритість Бюро у поданні інформації. Водночас завдання РГК – не переказати Звіт, а оцінити його незалежно. Тому далі – наш власний аналіз: що показують цифри, що стоїть за гучними справами, скільки грошей насправді повернуто державі та з якими викликами система зіштовхнулася і ще зіштовхнеться.

Статистика та розслідування: що показало півріччя

3.1. Ключові цифри звітного періоду

Спершу – сухі числа, бо саме вони дозволяють відрізнити реальну динаміку від риторики:

Показник	I півріччя 2026 р.	II півріччя 2025 р.
Розпочато нових розслідувань	360	367
Кількість осіб, яким повідомлено про підозру	107	103
Направлено обвинувальних актів до суду	56	55
Кількість обвинувачених, які постали перед судом	106	126
Обвинувальних вироків, що набрали законної сили	55	50
Кількість засуджених осіб	76	70
Загальний економічний ефект	2,06 млрд грн	4,9+ млрд грн
Відшкодовано державі	864+ млн грн	762+ млн грн
Передано на потреби Сил оборони України	139+ млн грн	216+ млн грн
Зекономлено на закупівлях БПЛА для ЗСУ	726 млн грн	3,24+ млрд грн

Про що говорять ці цифри? Система працює у стабільному ритмі: кількість нових розслідувань, підозр та обвинувальних актів практично не змінилася порівняно з попереднім півріччям. А от там, де вимірюється кінцевий результат – вирoki, що набрали законної сили, і засуджені особи, – динаміка позитивна: 55 вироків проти 50 і 76 засуджених проти 70. Це важливо, бо саме вирок, а не підозра, є справжньою мірою невідворотності покарання. При цьому відмічаємо, що в I півріччі 2026 року винесено і виправдовувальні вирoki щодо 4 осіб. Помітно менший загальний економічний ефект пояснюється просто: у II півріччі 2025 року він включав разову економію 3,24 млрд грн на закупівлях БПЛА; без цього разового чинника періоди цілком зіставні.

Не менш промовиста структура фігурантів. Серед 107 осіб, які отримали підозру:

- 6 вищих посадових осіб держави,
- 7 суддів,
- 6 прокурорів,
- 8 керівників державних підприємств,
- 5 депутатів місцевих рад,
- військовослужбовець вищого офіцерського складу.

Перед судом постали, серед інших, 10 вищих посадовців, 12 керівників держпідприємств і 10 суддів. Іншими словами, НАБУ і САП займаються саме тим, для чого їх створювали, – топ корупцією, а не статистикою заради статистики.

В I півріччі Управління внутрішнього контролю звітує про 15 службових розслідувань, за результатами яких 3 співробітника Бюро притягнуті до відповідальності (1 попередження, 2 суворі догани). Проведено 2 перевірки працівників Бюро на доброчесність (в обох випадках без негативних висновків).

3.2. Енергетика: справи, які визначили півріччя

Найгучніші викриття періоду знову пов'язані з енергетикою. Операція «Мідас», розпочата у листопаді 2025 року, отримала логічне продовження: підозру у відмиванні коштів та участі у злочинній організації повідомлено колишньому міністру енергетики. За даними слідства, поки він обіймав посаду, злочинна організація отримала через довірену особу понад 112 млн дол. США готівкою – переважно завдяки схемі «шлагбаум» в Енергоатомі, коли контрагенти платили відкат, щоб їм просто не блокували законні платежі. І це не лише створювало складності в енергетичному секторі, але й обмежувало економічну незалежність і можливості підприємств, що працюють сьогодні в українській економіці в умовах війни. Для відмивання використовували криптовалюту та закордонний фонд, рахунками якого розпоряджалася родина топпосадовця.

Справа резиденції «Династія» показала, куди текли «брудні» гроші: колишній керівник Офісу Президента і ще семеро учасників групи, за версією слідства, легалізували понад 460 млн грн через будівництво елітного котеджного містечка під Києвом; майже 9 млн дол. США з цих коштів походили з тієї ж схеми на Енергоатомі. ВАКС за клопотанням НАБУ і САП арештував земельні ділянки та п'ять об'єктів незавершеного будівництва.

До цього ж блоку належать викриття схеми із «зеленим» тарифом – понад 141 млн грн виплат за електроенергію, якої ніхто не поставляв, бо станції розташовані на окупованій території Запорізької області (серед підозрюваних – колишній заступник керівника Офісу Президента), та розкрадання на будівництві Ташлицької ГАЕС із завищенням вартості обладнання на 170 млн грн.

3.3. Оборона: гроші, які мали захищати

Корупція в оборонній сфері під час війни – це не абстрактні збитки бюджету. Це дрони, які не долетіли, запчастини, яких не було, житло для військових, яке не збудували. Тому Рада окремо відзначає системність роботи НАБУ і САП на цьому напрямі.

У звітному періоді викрито вимагання 1 млн дол. США за безперешкодне укладення договору на постачання безпілотних авіаційних комплексів – причому хабар вимагали у компанії, яка чесно виграла закупівлю з нижчою ціною. Задokumentовано схему, за якою державним оборонним підприємствам постачали запчастини до бронетехніки на понад 350 млн грн, і частина цих запчастин походила з військового майна, списаного як нібито знищене російськими ударами; колишній заступник командира військової частини отримав за це щонайменше 28 млн грн.

Завершено розслідування щодо групи, яка у 2014–2019 роках вивела з підприємств Укроборонпрому понад 32 млн грн через фіктивних іноземних «посередників», що не робили нічого, – а привласненню ще 19 млн грн вдалося запобігти. До суду направлено окрему справу про розкрадання 146 млн грн в Укроборонпромі. Викрито розтрату на закупівлі алюмінієвого прокату із завищенням ціни на третину та вимагання 690 тис. дол. США за перемогу в конкурсі на будівництво житла для військових і їхніх родин – до речі, це вже друга аналогічна підозра тому самому посадовцю.

3.4. Суди і правоохоронці: коли закон порушують ті, хто має його захищати

Особлива категорія справ звітного періоду – корупція всередині системи правосуддя та правоохоронних органів. Розширилося коло підозрюваних у справі про масштабну корупцію у Верховному Суді: за версією слідства, троє чинних

і один суддя у відставці отримали частину з 2,7 млн дол. США, переданих бізнесменом за рішення на користь групи «Фінанси і кредит». Водночас ВАКС затвердив угоду з колишнім Головою Верховного Суду В. Князєвим: п'ять років позбавлення волі, конфіскація майна, повне визнання вини і згода свідчити проти співучасників. Для Ради це знаковий момент: справа, яка у 2023 році шокувала країну, дійшла до вироку, і фігурант найвищого рангу співпрацює зі слідством.

Не оминули викриття і прокуратуру та спецслужби: керівництво Івано-Франківської обласної прокуратури, за даними слідства, поєднувало обіцянку закрити провадження за 100 тис. дол. США зі стабільними 3% відкату від дорожніх контрактів; посадовці прокуратури Кіровоградщини оцінили закриття справи у 44,5 тис. дол. США плюс автомобіль Tesla; співробітники СБУ у Києві та Полтаві торгували відстрочками від мобілізації і «угодами зі слідством». У фіскальній сфері до суду передано справу про списання податкових боргів на 641 млн грн за сприяння посадовця Генпрокуратури, а на Сумщині податківця вимагала 1,5 млн грн у бізнесу на прифронтовій території – за те, щоб просто не заважати працювати. Викрито й топкорупцію в Держприкордонслужбі: щонайменше 204 тис. євро за 68 автомобілів з контрабандними цигарками, пропущених через кордон.

3.5. Парламент: мандат як товар

Півріччя розпочалося з безпрецедентного викриття: керівниця однієї з депутатських фракцій, за даними слідства, пропонувала колегам регулярні виплати за голосування «як треба» – з оплатою наперед. У травні справа вже була в суді.

Інший чинний нардеп, прикриваючись боротьбою з кол-центрами, попросив 1 млн дол. США за втручання на користь «правильних» кол-центрів, а 12,6 млн грн незаконних коштів легалізував через фіктивний договір дарування з колишньою дружиною – і задекларував їх як законний дохід. Загалом серед 106 осіб, які постали перед судом у звітному періоді, – четверо народних депутатів України.

3.6. Незаконне збагачення: статки, які не пояснити зарплатою

Окремий пласт роботи – справи про незаконне збагачення та брехню в деклараціях: народний депутат, чиї активи (котедж біля моря, квартира в центрі Києва, сам лише ремонт якої коштував 5,5 млн грн) майже на 13 млн грн перевищили офіційні доходи; колишній голова Держлікслужби, який «забув» про будинок, оформлений на батьків дружини; суддя апеляційного господарського суду з нерухомістю на 16,7 млн грн, записаною на тещу; депутат Одеської облради, який приховав у деклараціях позики на понад 58 млн грн.; колишній заступник начальника Київської митниці, який вклав понад 2 млн дол. США готівки у ресторанно-готельний комплекс у Буковелі.

Рада вважає цей напрям стратегічно важливим: коли приховування статків гарантовано закінчується кримінальною справою, це стримує значно ширше коло посадовців, ніж безпосередні фігуранти проваджень.

4 Економічний ефект: скільки грошей повернулося державі

Боротьба з корупцією вимірюється не лише кількістю справ, а й тим, скільки вкраденого вдалося повернути. У Звіті економічний ефект від діяльності НАБУ і САП у I півріччі 2026 року оцінено в 2,06 млрд грн. Ця сума складається з:

- понад 864 млн грн відшкодувань державі;
- понад 139 млн грн застав, коштів і майна, спрямованих на потреби Сил оборони за рішеннями судів;
- 726 млн грн економії під час закупівель БПЛА;
- понад 321 млн грн конфіскованих коштів і майна за рішеннями суду, що набрали законної сили;
- 4,2 млн грн за рішеннями про цивільну конфіскацію;
- 736,1 тис. грн штрафів, стягнутих судом у дохід держави.

Особливо показовий зв'язок цієї роботи з обороною: станом на 30 червня 2026 року загальний обсяг активів, переданих на захист держави, перевищив 3,2 млрд грн. За кошти, вилучені у справах НАБУ і САП, працює оборона країни, а сукупна сума відшкодувань державі за весь час роботи НАБУ і САП сягнула 12,3 млрд грн – проти 11,4 млрд грн на кінець 2025 року, тобто майже мільярд приросту за пів року.

Також окремої уваги заслуговує динаміка збитків. За півріччя встановлені сукупні збитки зросли на 14,88 млрд грн, або на 27%, тоді як сукупні відшкодування – на 7,6%. Виявлення нових збитків є прямою функцією Бюро, і зростання цієї суми саме собою не є негативним. Але воно означає, що звітний період завершився зі збільшеним розривом між виявленим і поверненим. Між встановленням збитку і його потенційним поверненням лежать роки, тож зрослий розрив варто читати як обсяг майбутньої роботи.

Триває і повернення виведеного за кордон: у червні Україна отримала ще 450 тис. євро у справі про корупцію на ДП «Поліграфкомбінат «Україна» – результат роботи спільної слідчої групи детективів НАБУ, прокурорів САП та правоохоронців Франції й Естонії за підтримки Євроюсту. Рада нагадує, що перше в історії НАБУ і САП повернення коштів з-за кордону відбулося у цій самій справі минулого півріччя, і розраховує, що ця співпраця стане системною практикою, а не залишиться успіхом однієї справи.

Робота з цивільної конфіскації зберігає торішній темп: за пів року прокурори САП подали 23 позови про стягнення необґрунтованих активів на понад 120 млн грн – за весь 2025 рік таких позовів було 45 на понад 260 млн грн. Рада продовжує підтримувати розвиток цього інструменту, зокрема вдосконалення законодавчої бази та розширення практики його застосування.

Водночас Рада повторює думку, висловлену ще у попередньому висновку: справжній економічний ефект антикорупційної системи більший за будь-яку цифру у звіті. Гроші, які не вкрали, бо побоялися, – не потрапляють у статистику, хоча саме вони є головним результатом. РГК знову рекомендує НАБУ розвивати методологію оцінки цього запобіжного ефекту і показувати її у наступних звітах.

Рада також рекомендує включати до наступних звітів два показники. Перший – сума відшкодувань, отриманих за весь час провадження у справах, в яких обвинувальний вирок набрав законної сили у звітному періоді.

Другий – суми, повернуті фігурантам унаслідок скасування судових рішень, ухвалення виправдувальних вироків або закриття проваджень. Це дасть змогу відрізняти кошти, повернення яких підтверджене остаточним судовим рішенням, від сум, отриманих у справах, що ще не завершені.

Окрім наведеного, Рада звертає увагу, що на відміну від попередніх звітних періодів поточний Звіт не розкриває структуру відшкодувань. У звітах минулих років Бюро незмінно наводило найбільші позиції – підприємства, яким повернуто кошти, суми та підстави повернення. Рада рекомендує повернутися до цієї практики – досягнутий рівень прозорості звітності не повинен знижуватися.

Виклики, з якими зіштовхнулися НАБУ і САП у I півріччі 2026 року

Чесний висновок не може складатися лише з перемог. У звітному періоді антикорупційні органи працювали всупереч низці системних проблем – і Рада вважає своїм обов'язком назвати їх прямо, бо кожна з них здатна знецінити результати, описані вище.

5.1. Суд, який не встигає: строки давності як головна загроза результату

У попередньому висновку Рада детально показала: пропускна спроможність Вищого антикорупційного суду – «вузьке горлечко» всієї системи. Залишок нерозглянутих справ роками зростає, середня тривалість розгляду перевищила 1 200 днів, а для складних проваджень наближається до 1 920. Звітний період дав цій проблемі обличчя. Справа колишнього голови ДФС Р. Насірова, вирок у якій Апеляційна палата ВАКС залишила в силі, набрала законної сили за лічені тижні до спливу строків давності – а одна зі статей обвинувачення «згоріла» ще під час розгляду саме через їх закінчення. Багаторічна робота детективів і прокурорів мало не була знецінена простим плином часу. Це вже не прогноз РГК – це факт, який реалізувався.

Рада повторно закликає НАБУ включати до звітів окремий розділ про стан справ у ВАКС: середню тривалість розгляду, кількість проваджень у зоні ризику впливу давності та кроки для мінімізації цих ризиків – включно з якіснішою структурованістю доказів, яка спрощує роботу суду.

5.2. Інструменти, яких досі немає: експертиза і «прослушка»

НАБУ досі не має власної незалежної експертної установи і права самостійно знімати інформацію з електронних комунікаційних мереж. На практиці це означає залежність якості й швидкості розслідувань від зовнішніх суб'єктів – і вразливість експертиз до тиску фігурантів, серед яких, як показує цей Звіт, є люди з величезними ресурсами впливу. Рада поділяє застереження, висловлене у Звіті: принциповою є не сама поява нової установи, а її реальна незалежність – інакше проблема просто змінить адресу.

5.3. Прогалини в законі, які працюють на обвинувачених

Частина процесуального законодавства досі дозволяє уникати відповідальності: затягувати провадження до впливу строків, закривати справи на формальних підставах, ховатися від правосуддя за кордоном. Виїзд з України не повинен означати кінець справи – тому механізми екстрадиції потребують посилення. Рада також підтримує надання САП права самостійно реєструвати провадження стосовно народних депутатів і створювати спільні слідчі групи з іноземними партнерами. Важливо розуміти: усунення цих прогалин – уже не внутрішня дискусія, а зобов'язання України перед Європейською комісією з визначеними термінами.

5.4. Навантаження, що зростає швидше за ресурс

Обсяг і складність проваджень збільшуються швидше, ніж кількість детективів, аналітиків і технічних можливостей, якими вони забезпечені. З 2024 року штатна чисельність Бюро поетапно збільшувалась з 700 до 1000 осіб (в тому числі осіб начальницького складу з 500 до 750 осіб). Згідно даних звіту штатна чисельність в 1000 осіб недоукомплектована на 18,5%.

Повільне заповнення вакантних посад в Бюро є складною проблемою. Фінансовий аспект полягає радше не в низьких зарплатах, а в неконкурентних фінансових умовах порівняно із іншими правоохоронними органами. Часовий аспект пов'язаний із надтривалою процедурою конкурсного відбору в НАБУ, який складає 3-6 місяців. Саме тут є місце для ініціативи Бюро щодо покращення ситуації.

5.5. Незалежність, яку треба захищати щодня

Минулий рік показав, що загрози незалежності НАБУ і САП – не теорія. Те, що у I півріччі 2026 року органи не лише встояли, а й повідомили підозри особам найвищого посадового рівня, – найкращий доказ їхньої інституційної стійкості. Але Рада наголошує: мандат довіри від суспільства не безстроковий, він утримується щоденним результатом. А незалежність антикорупційних органів – не привілей цих установ, а міжнародно-правовий обов'язок держави й умова руху до ЄС. Кластер «Основи», з якого Україна почала переговори про вступ, відкривається першим і закривається останнім – і антикорупційна реформа є його серцевиною. Будь-яка спроба підважити цю незалежність б'є не по НАБУ, а по національних інтересах.

Взаємодія та комунікація з громадськістю й міжнародними партнерами

Антикорупційна робота не робиться в ізоляції, і звітний період це підтвердив. Знаковим кроком стало створення постійної регіональної платформи для захисту коштів, спрямованих на відбудову України: меморандум підписали НАБУ, НАЗК та антикорупційні й правоохоронні органи Литви, Латвії та Естонії, а працюватиме платформа у взаємодії з Європейською прокуратурою та OLAF. Ідеться про обмін оперативною інформацією, спільні підходи до розслідування зловживань із закупівлями, грантами і субсидіями – тобто про практичний захист грошей, на які Україна відбудовуватиметься.

Усередині країни взаємодія теж була предметною: 135 узагальнених матеріалів від Держфінмоніторингу, 20 обґрунтованих висновків НАЗК про ознаки корупційних правопорушень і 3 повні перевірки декларацій за зверненнями НАБУ, 13 звернень до АРМА щодо розшуку активів, у тому числі за кордоном. Юристи Бюро надали висновки щодо 29 законопроєктів і 32 проєктів підзаконних актів – менш помітна, але важлива робота із запобігання корупційним ризикам ще на етапі написання правил.

Комунікація з суспільством залишалася відкритою:

- 107 відповідей на запити медіа,
- 50 коментарів,
- 7 інтерв'ю,
- 31 брифінг і конференція,
- 68 просвітницьких заходів, які сукупно зібрали 3 595 учасників.

До Бюро звернулися 9 786 разів – зокрема 5 866 звернень поштою, 2 603 дзвінки до кол-центру, 238 запитів на публічну інформацію, 177 візитів до громадської приймальні, 637 звернень від громадських організацій і 48 – від народних депутатів. За кожним із цих чисел – людина або організація, які очікують від НАБУ реакції, і Рада закликає Бюро берегти цю довіру.

Окремо – про подію, що стосується самої Ради. У червні 2026 року відбулося відкрите інтернет-голосування за десятий склад РГК: понад 45 тисяч громадян, програмне забезпечення з відкритим кодом, незалежний спостерігач. Рада вважає цю практику зразковою для формування громадських рад при державних органах: коли склад органу контролю визначають десятки тисяч людей, а не кабінетні домовленості, його висновкам можна довіряти.

Разом із тим РГК повторює свою рекомендацію: комунікація не повинна обмежуватися медіа. Системні виклики, описані у розділі 5, потребують структурованих консультацій із фаховими організаціями, науковцями та антикорупційними експертами – публічна дискусія про проблеми ВАКС чи строки давності наблизить консенсус щодо необхідних реформ швидше, ніж мовчання про них.

Загальні висновки та рекомендації Ради громадського контролю

Загальні висновки

Розглянувши Звіт про діяльність Національного антикорупційного бюро України за I півріччя 2026 року, Рада громадського контролю дійшла таких висновків.

За результатами розгляду Рада громадського контролю бере до відома Звіт про діяльність Національного антикорупційного бюро України за I півріччя 2026 року та затверджує цей Висновок щодо нього.

НАБУ та САП виконали свої функції у звітному періоді: зберегли інституційну спроможність і незалежність, утримали високі темпи протидії топкорупції в умовах війни. Рада оцінює діяльність Бюро позитивно. Склад фігурантів проваджень – вищі посадовці держави, судді Верховного Суду, народні депутати, керівники держпідприємств – переконливо свідчить, що система працює саме проти корупції найвищого рівня.

Ключові справи періоду – розвиток операції «Мідас» і підозра колишньому міністру енергетики, справа резиденції «Династія», нові підозри чинним суддям Верховного Суду, скерована до суду справа про підкуп парламентарів, системні викриття в оборонній сфері – демонструють здатність НАБУ і САП розслідувати найскладніші схеми і доводити їх до суду, незалежно від статусу фігурантів.

Економічний ефект півріччя – 2,06 млрд грн, включно з понад 864 млн грн відшкодувань і понад 139 млн грн для Сил оборони, – має цілком практичний вимір для держави, що воює. Сукупно за час роботи НАБУ і САП державі повернуто 12,3 млрд грн, а на її захист передано активів на понад 3,2 млрд грн.

Головні ризики для результату лежать поза межами самого Бюро: перевантажений ВАКС і загроза спливу строків давності (наочно підтверджена справою Р. Насірова), відсутність незалежної експертної установи та автономних оперативно-технічних можливостей, прогалини процесуального законодавства, відставання ресурсного забезпечення від навантаження. Подолання цих проблем – спільна відповідальність усіх гілок влади і частина зобов'язань України перед Європейською комісією.

7.2. Рекомендації Ради громадського контролю

За результатами аналізу Звіту НАБУ за I півріччя 2026 року Рада громадського контролю формулює такі рекомендації.

Щодо НАБУ та САП

- тримати пріоритет на енергетиці та оборонних закупівлях;
- нарощувати роботу з незаконного збагачення вищих посадовців;
- розвивати цивільну конфіскацію і повернення активів з-за кордону;
- включати у звіти порівняльну статистику, аналіз стану справ у ВАКС і ризиків давності, а також дані про внутрішній контроль, дисциплінарну практику, кадри і фінанси;
- напрацювати методологію оцінки запобіжного економічного ефекту.

Щодо Вищого антикорупційного суду

- впроваджувати судовий тайм-менеджмент і орієнтовні строки розгляду для справ різної складності;
- чесно і публічно говорити про дисбаланс між навантаженням і пропускною спроможністю суду.

Щодо Верховної Ради України

- не допускати законодавчих ініціатив, що обмежують незалежність НАБУ і САП;
- ухвалити закони про незалежну судово-експертну установу та автономне зняття інформації з електронних комунікаційних мереж;
- закрити процесуальні прогалини, що дозволяють уникати відповідальності;
- посилити механізми екстрадиції;
- розглянути надання САП права самостійно реєструвати провадження щодо народних депутатів і створювати спільні слідчі групи з іноземними партнерами.

Щодо органів виконавчої влади

- забезпечити НАБУ, САП і ВАКС ресурсами відповідно до реального навантаження;
- продовжити вдосконалення корпоративного управління в держпідприємствах, насамперед в енергетиці та обороні, – щоб прибирати самі умови для корупції, а не лише її наслідки.

Щодо міжнародних партнерів

послідовно підтримувати незалежність антикорупційних органів України, розвивати спільні слідчі групи і регіональні платформи захисту коштів відбудови – і бути готовими до чіткої публічної реакції на будь-які спроби цю незалежність підважити.

Заключні положення

Цей Висновок – незалежний погляд Ради громадського контролю на пів року роботи НАБУ. Ми писали його з позиції об'єктивності й відповідальності перед суспільством: визнаючи досягнення там, де вони є, і називаючи проблеми там, де вони є.

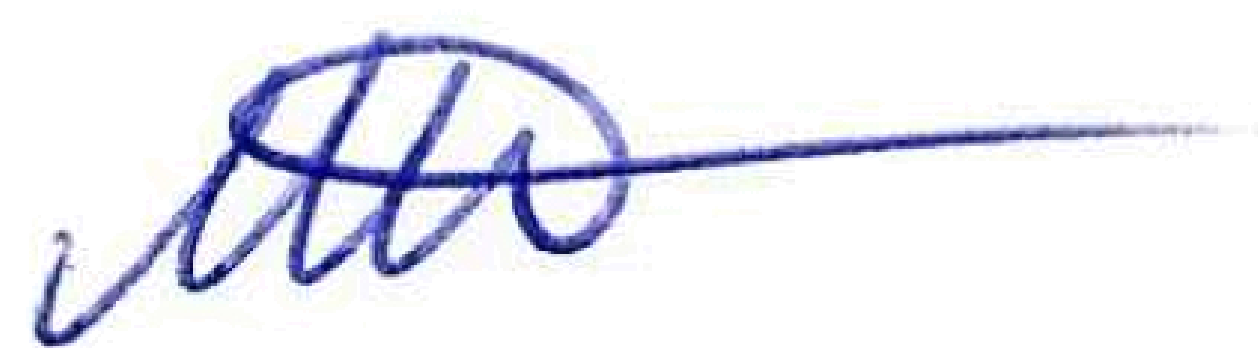
Рада добре розуміє, в яких умовах працюють детективи і прокурори: війна, тиск, справи проти людей з величезними ресурсами впливу. Зберегти в цих умовах спроможність, незалежність і темп – досягнення, яке заслуговує на повагу. Але повага не скасовує критичного погляду: інституції ростуть лише тоді, коли про їхні обмеження говорять вголос.

Рада переконана: антикорупційна система України здатна стати зразком ефективності й незалежності. Для цього потрібно, щоб кожна її ланка – включно з судом – отримувала необхідні ресурси і захист від втручання, а законодавча та виконавча влада послідовно виконували свої зобов'язання. Суспільство свою частину договору виконує – воно довіряє і вимагає. Тепер слово за державою.

РГК НАБУ

Цей Висновок підготовлено відповідно до статті 26 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» та Положення про Раду громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України.

Голова Ради громадського контролю
при Національному антикорупційному
бюро України

Антон ШВЕЦЬ